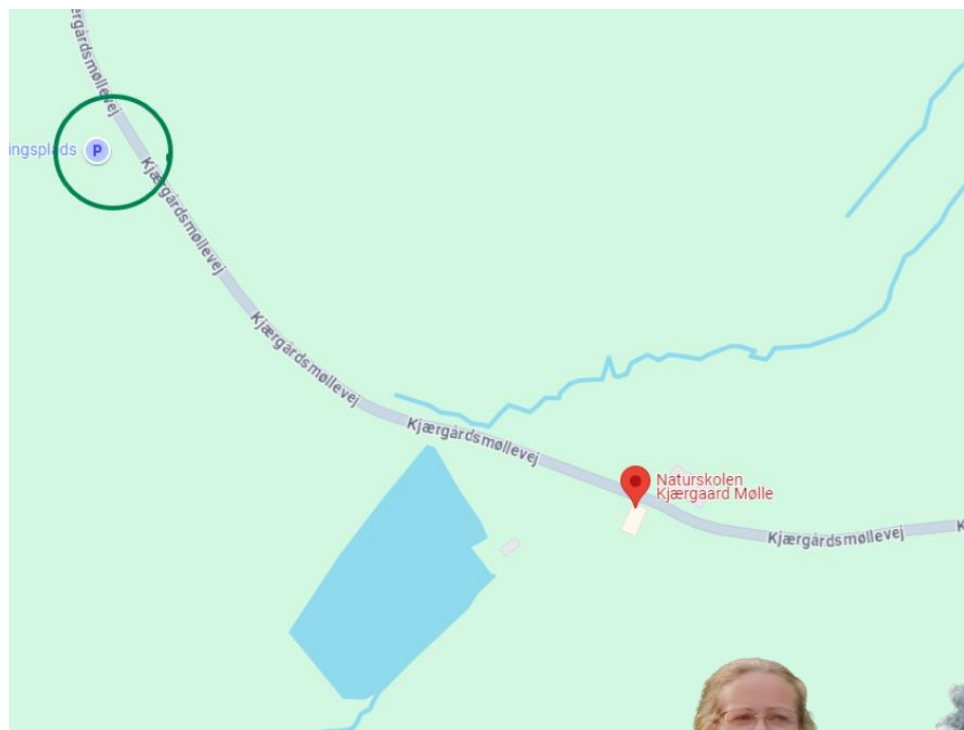

Naturekspeditionen Skramsdale 2024

P-pladsen vest for Naturskolen Kjærgårdsmølle,
Kjærgårdsmøllevej 5, 7600 Struer

STRUER
BIBLIOTEK

Sank frø i Skramsdale

Hvis du vil have et spændende indblik i lokale planter fra naturen der kan sankes frø fra som kan plantes i haven, så er en tur til Skramsdale det helt rigtige. På en skøn rundtur i området (se kortet) ledet af biolog fra Naturstyrelsen, Tanja Kaiser, fik vi vist nogle af de lokale planter der kan sankes frø fra.

Vidste du at importerede planter der etableres i den danske natur ofte, ikke er en så værdifuld nektarkilde og værtsplante for det danske dyreliv, som de hjemmehørende arter, der har levet side om side med dyrelivet i tusindvis af år. Mange danske dyr benytter ofte ikke de indslæbte arter, derfor er plantning af hjemmehørende danske planter bedst for biodiversiteten. Der er mange ting, man selv kan gøre for at give biodiversiteten og de vilde arter en håndsrekning. Mange af de græsarter og lokale blomster kan også trives i haven og ser flotte ud.

Blomster i området

Kællingetand

Engbrandbæger (vigtig nektar- og værtsplante, da den blomstrer længe)

Gedehams (breder sig meget, rådyrs favorit)

Djævelsbid (virkelig flot)

Brunelle

Skjaller

Kamgræs

Blåberg

Tyttebær

Tormentil

Katteskæg (græs)

Blåtop (græs)

Stargræs

Børste-Siv

Høst-Borst

Øjentrøst

På din naturekspedition i Skramsdale kan du slå planterne op i Naturbasen <https://www.naturbasen.dk/> samt anvende google lens til at bestemme hvilken plante der er tale om.

Du skal orientere dig om planterne inden du plukker. Der findes mange planter som er fredede, som f.eks. Gøgeurt.

Litteratur om mennesket & naturen

Menneskets opfattelse af naturen og hvordan vi taler om naturen har rykket sig over tid. Litteraturen har altid beskæftiget sig med natur, helt tilbage fra folkevisernes tid frem til nu.

1800-1870 – Det romantiske projekt

I romantikken etableres det natursyn der stadig præger os. Mennesket bevæger sig fra haven ud i den vilde natur, der opfattes som autentisk. Mennesket søger noget ophøjet i naturen, hvor det ophøjede tidligere, havde været en gud uden for verden.

Eksempler på forfattere og værker

Jens Baggesen *Spidsen af Spiiret*

Schack Staffeldt *Paa Toppen af Mount Genis*

Adam Öehlenschläger *Guldhornene*

N.F.S. Grundtvig *Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre*

St. St. Blicher *Hosekræmmeren*

H.C. Andersen *Vanddraaben*

Christian Winther *Skjøn er Vaaren*

Emil Aarestrup *Nordexpeditionen*

1870-1900 – Det videnskabelige projekt

Der sker en forandring i natursynet i den sidste halvdel af 1800-tallet. Industrialiseringen sætter et videnskabeligt projekt i gang der bryder med religiøse forklaringer på verden og mennesket. Mennesker opfattes som en del af naturen.

Eksempler på forfattere og værker

Georg Brandes *Den romantiske skole i Tyskland*

Charles Darwin *Menneskets afstamning og parringsvalget*

J.P. Jacobsen *Fru Marie Gruppe*

Herman Bang *Ludvigsbakke*

Henrik Pontoppidan *Mulds kud*

Sophus Claussen *Imperia*

Thøger Larsen *Tordenbygen*

1900-1980 Naturens fremmedhed

Industrialiseringen og urbaniseringen tager yderligere fart. Der hersker forskellige naturopfattelser, frem til 1970 er landet præget af optimisme og fremgang, og der er ikke store bekymringer for naturen. Herefter er litteraturen præget af forskellige natursyn, med forskellige stemmer og syn på naturen.

Eksempler på forfattere og værker

Dan Turéll *Det er så dejligt ude på landet*

Thorkild Bjørnvig *Basis*

Per Højlund *Gittes monolog om naturen*

Thøger Larsen *Den danske sommer*

Efter 1980 – Antropocæn

Vi forestiller os i perioden fra midten af 1900-tallet og frem, at menneskers aktiviteter nu påvirker Jorden i en så høj grad, at det medfører globale ændringer i jordens tilstand. Her er særligt fokus på klimakrise, mørk økologi, katastrofelitteratur og økopolitik. I det moderne samfund er ingen 'natur' overladt til sig selv.

Eksempler på forfattere og værker

Inger Christensen *Alfabet*

Michael Strunge *Vi folder drømmens fane ud* (1981)

Lars Skinnerbach *Øvelser og rituelle tekster*

Lea Marie Løppenthin *Nervernes Adresse*

Eske K. Mathiesen *Udvalgte digte*

Victor Boy Lindholm *Guld*

Theis Ørntoft *Digte 2014*

Litteratur grundlag

Christensen, S.T. & Lærkesen, I. (2016) *Naturhistorier : En litteraturhistorisk temabog*. Dansk lærerforeningens Forlag.

Forfatterweb (2024) Naturen I litteraturen. Hentet på <https://forfatterweb.dk/naturen-litteraturen>

Kalliope <https://kalliope.org/da/about/kalliope>

Naturbasen <https://www.naturbasen.dk/art/2863/almindelig-kaellingetand>

Naturstyrelsen (u.å) *Naturskolen Kjærgårdsmølle*.
<https://naturstyrelsen.dk/aktiviteter-i-naturen/naturskoler-og-centre/naturskoler/midtjylland/naturskolen-kjaergaardsmoelle>

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

